

Dosar nr. 3r-110/20

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Clima, G. Dașchevici, M. Guzun)

DECIZIE

08 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Prascovia Radulov-Covtoniuc și Natalia Colos,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Prascovia Radulov-Covtoniuc și Natalia Colos împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova cu privire la anularea dispoziției nr. 15 din 08 aprilie 2020 și obligarea emiterii actului administrativ individual,

împotriva încheierii din 11 aprilie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Prascovia Radulov-Covtoniuc și Natalia Colos,

c o n s t a t ă:

La 09 aprilie 2020 Prascovia Radulov-Covtoniuc și Natalia Colos au depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, solicitând anularea dispoziției nr. 15 din 08 aprilie 2020 și obligarea emiterii actului administrativ individual privind examinarea cererii cu privire la convocarea Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, care a fost expediată prin poșta electronică la adresa petitii@gov.md, la 06 aprilie 2020, ora 11⁰⁷, cât și prin intermediul rețelei de socializare Facebook la pagina personală a Prim-ministrului Republicii Moldova, Ion Chicu, la 06 aprilie 2020, ora 22⁴⁰ (f.d. 2-4).

Prin încheierea din 11 aprilie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Prascovia Radulov-Covtoniuc și Natalia Colos împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova cu privire la anularea dispoziției nr. 15 din 08 aprilie 2020 și obligarea emiterii actului administrativ individual, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, din motiv că reclamantii nu pot revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 (f.d. 40-55).

La 12 aprilie 2020 Prascovia Radulov-Covtoniuc și Natalia Colos au depus, prin intermediul poștei electronice, recurs împotriva încheierii din 11 aprilie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii

recurate și restituirea cauzei pentru examinarea acțiunii în contencios administrativ în fond (f.d. 77-79).

În motivarea recursului, recurentele Prascovia Radulov-Covtoniuc și Natalia Colos au invocat încălcarea art. 8 CEDO, prin neexecutarea de către autoritățile statului a obligațiilor pozitive ce le revin pentru a le proteja de COVID-19, care ar putea fi răspândit de persoane, care se află pe șantierul de construcție din mun. Chișinău, str. Ion Luca Caragiale 24, unde se execută lucrările de construcție a unui bloc de locuințe în imediată apropiere de locuințele lor.

Recurentele au precizat că cauza a fost examinată de către o instanță imparțială, or există împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău, Maria Guzun, Grigore Dașchevici și Vladislav Clima datorită schimbării deciziei privind examinarea cauzei cu participarea părților în lipsa acestora imediat după recepționarea referinței de la Prim-ministru, președintele Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, Ion Chicu. Mai mult ca atât, deși au recuzat judecătorii menționați, cererea de recuzare nu a fost examinată.

Recurentele au subliniat că prin declararea inadmisibilă a acțiunii în contencios administrativ, le-a fost încălcat dreptul la un remediu efectiv, or Curtea de Apel Chișinău nu a examinat în fond pretențiile lor cu privire la încălcarea dreptului la respectarea vieții private și de familie.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 11 aprilie 2020 și notificată Prascoviei Radulov-Covtoniuc și Nataliei Colos, la adresa electronică colos-natalia@mail.ru, la 11 aprilie 2020, ora 14⁴⁷ (f.d. 56).

Astfel, recursul depus de Prascovia Radulov-Covtoniuc și Natalia Colos, la 12 aprilie 2020, ora 14¹⁸, prin intermediul poștei electronice, se consideră declarat în termen.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul. Decizia prin care se soluționează recursul împotriva încheierii judecătorești se motivează în scris.

În speță, instanța de recurs evidențiază că din actele și lucrările cauzei rezultă cert că, la 09 aprilie 2020 Prascovia Radulov-Covtoniuc și Natalia Colos au depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova cu privire la anularea dispoziției nr. 15 din 08 aprilie 2020 și obligarea emiterii actului administrativ individual (f.d. 2-4).

Prin încheierea din 11 aprilie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Prascovia Radulov-Covtoniuc și Natalia Colos împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a

Republicii Moldova cu privire la anularea dispoziției nr. 15 din 08 aprilie 2020 și obligarea emiterii actului administrativ individual, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, din motiv că reclamantii nu pot revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 (f.d. 40-55).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței de apel la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contencios administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Aliniatul 2 lit. e) al aceluiași articol, prevede că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În corespundere cu art. 189 din același Cod, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Așadar coroborând prevederile legale citate supra cu art. 206 Cod administrativ, instanța de recurs învederează că unul dintre elementele definiției ale acțiunii în contencios administrativ, inclusiv și a acțiunii în obligare și a acțiunii de control normativ, este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative. Or, în esență, scopul acțiunii în control normativ constă în anularea unui act administrativ normativ care, prin acțiunea sa, aduce o atingere ilegală unui drept subiectiv concret recunoscut de lege unei anumite persoane.

Deci, pentru a fi admisibilă acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat care urmează a fi dedus din susținerile formulate prin cererea de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi invocată vătămarea dreptului propriu, deoarece expresiile utilizate în textul art. art. 17, 38 și 189 Cod administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse așa numitele drepturi prin ricoșeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale.

În această conjunctură, ținând cont de cele expuse supra, instanța de recurs consideră întemeiată concluzia instanței de apel precum că reclamantele într-un mod nespecificat și implicit au înaintat acțiune în control normativ și acțiune contestare, fără să confirme din perspectiva admisibilității revendicarea/apărarea unui drept subiectiv propriu, astfel, înaintând acțiuni de tip popular (actio popularis).

Prin urmare, necesitatea declarării acțiunilor ca fiind inadmisibile, se datorează faptului că protecția efectivă a drepturilor subiective impune instanței de

judecată obligația de a reține spre examinare doar acțiunile ce denotă un caracter serios, adică un interes imediat și practic pentru reclamante de pe urma promovării și rezultatului acțiunii în contenciosul administrativ, fapt ce în speță nu se confirmă.

În susținerea concluziei enunțate, instanța de recurs decelează că prin hotărârea nr. 17 din 23 iunie 2020, Curtea Constituțională a menționat că, în coraport garanțiile procedurale, orice persoană supusă unei ingerințe în drepturile sale garantate trebuie să aibă parte de verificarea proporționalității măsurii de către un tribunal independent. Totodată, în calitatea sa de instituție juridică, contenciosul administrativ are drept scop contracararea abuzurilor și exceselor de putere din partea autorităților publice, apărarea drepturilor persoanelor în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, precum și asigurarea ordinii de drept.

Referitor la pretenția reclamantelor cu privire la obligarea Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova să emită un act administrativ individual privind examinarea cererii privind convocarea Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, care a fost expediată prin poșta electronică la adresa petitii@gov.md la 06 aprilie 2020, ora 11.07, cât și prin intermediul rețelei de socializare Facebook la pagina personală a Prim-ministrului Republicii Moldova, Ion Chicu, la 06 aprilie 2020, ora 22.40, instanța de recurs conchide că reclamantele nu pot invoca încălcarea termenului de soluționare a cererii sale, or dreptul la acțiune apare doar atunci când autoritatea publică nu a soluționat cererea în termen legal, fapt ce echivalează cu un act administrativ individual defavorabil emis prin respingerea cererii.

La caz, însă cererea cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual a fost înaintată la 06 aprilie 2020, iar acțiunea a fost depusă la 09 aprilie 2020, contrar prevederilor art. 60 Cod administrativ.

Cu referire la argumentul reclamantelor/recurente că instanța de apel nu a examinat cererea de recuzare și strămutare, instanța de recurs învederează că lipsa examinării acestor cereri se datorează unor împrejurări de origine externă, cu caracter excepțional, imprevizibil, absolut invincibil și inevitabil.

Asta deoarece, cererile menționate supra au fost depuse de reclamante prin intermediul poștei electronice la 10 aprilie 2020, ora 23⁵¹ și 23⁵⁹, în afara orelor de muncă a instanței de apel, iar la 11 aprilie 2020, în intervalul de timp 07⁰⁰ - 14⁴⁸, când a fost examinată admisibilitatea acțiunii, sectorul Botanica mun. Chișinău a fost deconectat de la energia electrică, inclusiv și Curtea de Apel Chișinău, drept urmare, circumstanțele descrise supra nu pot fi imputate instanței de apel.

Mai mult ca atât, în condiția în care acțiunea reclamantelor a fost declarată inadmisibilă, instanța de recurs consideră că reclamantelor Prascovia Radulov-Covtoniuc și Natalia Colos nu le-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, având în vedere că acțiunea înaintată nu are șansă de succes.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza Golder împotriva Regatului Unit §-36 din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (Ashingdane împotriva Regatului Unit, 28 mai 1985).

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea din 11 aprilie 2020 a Curții de Apel Chișinău este legală, iar argumentele invocate sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios

administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Prascovia Radulov-Covtoniuc și Natalia Colos și a menține încheierea din 11 aprilie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) alin. (2), art. 258 alin. (3) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Prascovia Radulov-Covtoniuc și Natalia Colos.

Se menține încheierea din 11 aprilie 2020 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Prascovia Radulov-Covtoniuc și Natalia Colos împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova cu privire la anularea dispoziției nr. 15 din 08 aprilie 2020 și obligarea emiterii actului administrativ individual.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan